

**LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO LIGONINĖS
KAUNO KLINIKŲ
GENERALINIS DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL GALIMYBĖS MIRŠTANČIAM PACIENTUI IR JO ARTIMIESIEMS ATSISVEIKINTI IR
MIRŠTANČIAM PACIENTUI ORIAI NUMIRTI, UŽTIKRINANT TEISĘ Į PRIVATUMĄ,
ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠO TVIRTINIMO**

2025 m. gruodžio 12 d. Nr. V-(1.4E)-855
Kaunas

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008-04-29 įsakymo Nr. V-338 "Dėl Minimalių asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės reikalavimų aprašo tvirtinimo" (aktualios redakcijos) 5.7 p. nuostatomis, pagal kurias stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiose įstaigose turi būti nustatyta galimybės mirštančiam pacientui ir jo artimiesiems atsisveikinti ir mirštančiam pacientui oriai numirti, užtikrinant teisę į privatumą, įgyvendinimo tvarka,

1. T v i r t i n u Galimybės mirštančiam pacientui ir jo artimiesiems atsisveikinti ir mirštančiam pacientui oriai numirti, užtikrinant teisę į privatumą, įgyvendinimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas) (pridedama).

2. Į s a k a u:

2.1. Vykdomojo sekretoriato vadovui su šiuo įsakymu patvirtintu Aprašu supažindinti profilinių klinikų, filialų vadovus, slaugos vadovus, vyresn. slaugytojus – slaugos administratorius, Stacionarinių paslaugų koordinavimo, Ambulatorinių paslaugų koordinavimo, Slaugos koordinavimo, Kokybės vadybos ir valdymo, Komunikacijos tarnybų vadovus ir šio įsakymo 4 p. nurodytą asmenį;

2.2. profilinių klinikų, filialų vadovams, slaugos vadovams, vyresn. slaugytojams – slaugos vadovams su šiuo įsakymu patvirtintu Aprašu supažindinti sau pavaldžius darbuotojus ir užtikrinti Aprašo nuostatų įgyvendinimą.

3. Į p a r e i g o j u intensyviosios terapijos paslaugas teikiančių skyrių vadovus, esant poreikiui, laikantis šiuo įsakymu patvirtinto Aprašo nuostatų, nustatyti konkrečias, savo vadovaujamo padalinio darbo specifiką atitinkančias mirštančių pacientų lankymo/buvimo su jais tvarkas, informaciją apie konkrečią tvarką viešinant skyriuje.

4. N u r o d a u Komunikacijos tarnybos vadovui Kauno klinikų tinklapyje ir intranete paskelbti Aprašo sąlygas.

5. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti direktoriui valdymui ir plėtrai.

Generalinis direktorius

prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius

PATVIRTINTA

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės

Kauno klinikų generalinio direktoriaus

2025 m. gruodžio 12d. įsakymu Nr. V-(1.4E)-855

GALIMYBĖS MIRŠTANČIAM PACIENTUI IR JO ARTIMIESIEMS ATISISVEIKINTI IR MIRŠTANČIAM PACIENTUI ORIAI NUMIRTI, UŽTIKRINANT TEISĘ Į PRIVATUMĄ, ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Galimybės mirštančiam pacientui ir jo artimiesiems atsisveikinti ir mirštančiam pacientui oriai numirti, užtikrinant teisę į privatumą, įgyvendinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato procedūrą, kaip Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninėje Kauno klinikose (toliau – Kauno klinikos) sudaromos sąlygos mirštančiam pacientui ir jo artimiesiems atsisveikinti, užtikrinant paciento orumą, privatumą ir teises paskutinėmis jo gyvenimo valandomis.

2. Aprašas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos (toliau – LR) sveikatos apsaugos ministro 2008-04-29 įsakymu Nr. V-338 „Dėl minimalių asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės reikalavimų aprašo tvirtinimo“ 5.7 p. reikalavimus, vadovaujantis LR sveikatos sistemos įstatymu, LR Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymu, LR asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu (ES Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu, BDAR), kitais LR teisės aktais, reglamentuojančiais asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

3. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

3.1. **Mirštantis pacientas** – pacientas, kurio sveikatos būklė yra negrįžtamai blogėjanti, ir, gydytojų vertinimu, artėja gyvenimo pabaiga kaip neišvengiama artimiausiu metu;

3.2. **Artimieji** – paciento giminaičiai ar jo pasirinkti asmenys, kuriems pacientas leidžia dalyvauti atsisveikinimo procese;

3.3. **Pašaliniai asmenys** – asmenys, kurie nedalyvauja paciento gydymo procese ir kurie neturi darbo funkcijų, susijusių su asmens sveikatos priežiūros paslaugų pacientui teikimu, kiti asmenys, kurių pacientas nepageidauja savo aplinkoje;

3.4. **Privatumas** – fizinės, emocinės ir informacinės erdvės apsauga nuo pašalinių asmenų poveikio.

3.4. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Aprašas taikomas visuose stacionaro bei slaugos skyriuose, visuose Kauno klinikų padaliniuose bei filialuose.

5. Aprašo nuostatų laikymasis negali pažeisti kitų Pacientų teisių.

II SKYRIUS MIRŠTANČIO PACIENTO TEISĖS IR PAGRINDINIAI PRINCIPAI

6. Mirštantis pacientas turi teisę į orų, pagarbų mirimą taikant adekvačią skausmo kontrolę, palengvinančią terapiją, pagalbą sprendžiant dvasinius, emocinius klausimus.

7. Mirštančio paciento teisės užtikrinamos vadovaujantis šiais pagrindiniais principais:

7.1. Pagarbos ir orumo - paciento asmens orumas gerbiamas, išvengiama bet kokio menkinančio elgesio;

7.2. Teisės į privatumą - užtikrinama, kad atsisveikinimo metu (pagal galimybes) nebūtų pašalinių asmenų be paciento ir jo artimųjų sutikimo. Paciento ir artimųjų teisė į atsisveikinimą yra prioritetinga, išskyrus atvejus, kai yra pagrįsta medicininė ar epidemiologinė priežastis riboti lankymą (pvz., paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija);

7.3. Artimųjų įtraukimo - artimieji kviečiami dalyvauti pagal paciento pageidavimą;

7.4. Lankstumo – atsižvelgiama į paciento būklę, kultūrinius ir religinius įsitikinimus.

III SKYRIUS ĮGYVENDINIMO TVARKA

8. Atsisveikinimo organizavimas:

8.1. Pacientui pritarus, gydantis gydytojas nustatyta tvarka informuoja artimuosius apie paciento būklę ir artėjančią mirtį. Pacientui nebegalint priimti sprendimų, sprendimai priimami kartu su paciento atstovais. Gerbiama paciento teisė atsisakyti neveiksmingo gydymo ar gaivinimo procedūrų;

8.2. Paciento artimiesiems užtikrinama galimybė lankyti mirštantį kritinės būklės pacientą, nepriklausomai nuo oficialaus lankymo laiko, ar būti su juo nuolat (24 val. per parą Kauno klinikose nustatyta tvarka), išskyrus atvejus, kai tai kelia grėsmę kitų pacientų saugumui ar pažeidžia infekcijų kontrolės reikalavimus. Intensyviosios terapijos skyriuose gali būti nustatyta kita lankymo/buvimo tvarka, informacija apie tai yra teikiama skyriuje. Buvimo su pacientu metu artimieji privalo vykdyti teisėtus gydytojų ir slaugos personalo nurodymus, paskelbus ekstremalią situaciją ar karantiną - naudoti nurodytas asmeninės apsaugos priemonės (kaukes, vienkartinės pirštines, dezinfekuoti rankas ir pan.);

8.3. Esant galimybei, pacientas perkeliamas į atskirą palatą ar izoliavimo patalpą, užtikrinant ramią ir privačią aplinką. Nesant galimybių suteikti atskirą palatą – gali būti naudojamos širmos ar kitos priemonės pagal turimas galimybes. Slaugos personalas užtikrina, kad pokalbiai ir atsisveikinimo momentai nebūtų be reikalo trikdomi;

8.4. Artimiesiems negalint atvykti fiziškai ar esant ypatingoms situacijoms, personalas, esant galimybėms, gali sudaryti sąlygas atsisveikinti nuotoliniu būdu (telefonu ar vaizdo skambučiu).

9. Privatumo užtikrinimas:

9.1. Ribojamas pašalinių asmenų patekimas į patalpą, informacija apie paciento būklę teikiama tik jo sutikimu (ar artimųjų, jei pacientas nesąmoningas);

9.2. Medicininiai veiksmai atliekami diskretiškai, vengiant nereikalingo triukšmo ar judėjimo patalpoje, prieš procedūras informuojant artimuosius.

10. Psichologinė, dvasinė ir socialinė pagalba:

10.1. Esant poreikiui, pacientui ir jo artimiesiems gali būti teikiama psichologinė pagalba Kauno klinikose nustatyta tvarka. Socialinis darbuotojas, dvasinis asistentas padeda spręsti praktinius, emocinius bei socialinius klausimus, susijusius su mirštančio paciento priežiūra ir atsisveikinimu. Šiame Aprašo punkte nurodytos specialistų paslaugos teikiamos jų darbo metu;

10.2. Pageidaujant ir esant galimybėms, gali būti sudaromos sąlygos atlikti religinius ritualus ar pasaulietines atsisveikinimo ceremonijas.

11. Po paciento mirties:

11.1. Artimiesiems suteikiama galimybė praleisti laiką prie mirusiojo tiek, kiek jie pageidauja, bet ne ilgiau kaip 2 val., laikantis higienos bei saugumo reikalavimų;

11.2. Personalas paciento artimiesiems paaiškina tolesnius veiksmus.

**IV SKYRIUS
ATSAKOMYBĖS**

12. Atsakomybių pasiskirstymas:

12.1. Gydantis/budintis gydytojas – atsakingas už terminalinės būklės nustatymą;

12.2. Gydantis/budintis gydytojas ar jo pavedimu slaugos personalas – atsakingi už informacijos artimiesiems suteikimą;

12.3. Slaugos personalas - atsakingas už lankymo organizavimą;

12.4. Slaugos personalas - atsakingas už privatumo užtikrinimą;

12.5. Psichologas, socialinis darbuotojas, dvasinis asistentas – atsakingi už praktinių, emocinių bei socialinių klausimų, susijusių su paciento priežiūra ir atsisveikinimu, sprendimą.

**IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

13. Aprašas tvirtinamas, gali būti keičiamas arba pripažįstamas netekusiu galios Kauno klinikų generalinio direktoriaus įsakymu.
